

МАЛЪК ИЗБОР ОТ ГОЛЕМИ ВЪЗМОЖНОСТИ

Симеон Симов: бизнес лидер на група "АКТИВ"

Разглеждайки книгата с "Рекордите на Гинес", оставаш с впечатлението, че рекордите за "най-голямо" са много повече отколкото тези за "най-малко", а още повече впечатлява това, че самата книга държи рекорди по продаваемост и тираж, което е доказателство за интереса ни към крайните неща, които ни заобикалят. Обследвайки с по-зорко око "Топ десет" на Ръсел Аш, ще срещнем страната ни да заема призовите: 2 място (след Гърция) по брой на закоравяли пушачи; 8 място по застаряващо население; 6 място по четене на вестници. Няма ни в класациите за: видеопирати; използването на детски труд; извършен такъв, а със сигурност авторите са сбъркали като не са ни поставили начело при радия на глава от населението; мобилни телефони и скъпи коли, а по безработни със скъпи коли, ако се бяха сетили да направят и такава класация, безапелационно щяхме да грабнем 1 място. Да не се задълбочаваме при виното, петрола, златото и диамантите, защото важното е, че имаме достъп. Водени от тръпката да видим колко сме напред, отваряме статистическия справочник на България (независимо колко е закъсняла и приблизителна информацията в него, а и нали друга няма), където срещаме много големи и малки цифри, от които може да възникне гордост, но когато ги съпоставим с цифрите на други, малко ни става тъжно. Знаем приказката за потенциала, че много често едни и същи усилия, положени в различна икономическа среда водят до много различни резултати, което обосновава предното, мобилността на работната ни ръка и стремежа към краткосрочни стратегии на бизнеса. Приказката налага дилемата на кого да заложим - на големия потенциал на българина като: трудолюбие и квалификация или - на малкия потенциал на икономическата ни среда. И какво решение да вземем - да минем границата или да променим обстановката. Дано изберем големият усилие

да променяме. На социалистическия реализъм му трябваше "голямото" "на всяка цена", за да служи за реклама, за мотиватор, да изнася идеология и да гали слуха на хората, незнаещи с какво се сравняваме, но знаейки, че имаме най-големия комин на Балканския полуостров, най-големия ТЕЦ в региона, най-големия завод за карбамид в южната част на източна Европа, най-бързия компютър за страните, разположени в края на река Дунав, най-големите добиви от ягоди в Европа, най-чистата калцинирана сода и т.н. до претворяване сентенцията на шопа - "От Витоша по-високо няма! и от Искърно по-дълбоко няма!" в дела. Въвеждането на големанщината в индустрията ни породило създаването на гиганти, разтърсващи се от неритмична дейност, неподсигурен външен пазар, продажби на дъмпинг, висока енергоемкост, ниска ефективност, "бюрократичен" тип управленски структури, като урокът за икономия от мащаба бе възприет по социалистически и се строеше един производствен обект със сто единици капацитет вместо 4 по 25. Демокрацията доведе до метаморфозата "от голямо към малко" вследствие на голямото раздържавяване и преразпределение и появата на гаражната търговия и подобно производство. Успехът на социализма "много произвеждаме и много замърсяваме" се трансформира в "малко произвеждаме и малко замърсяваме" околната среда.

Днес, сякаш се възражда стремежът към голямото и може да се похвалим с плътно градско застрояване, ваканционни селища с мащабна леглова база, фирми с внушителни "монополни" печалби (БТК АД 307 млн. печалба на приходи от 989 млн. при амортизации от 134 млн./ данъчна система тип "българско сирене" с много печеливши и още повече губещи, растяща нелоялност, задълбочаващата се изява на едновременната интелигентност и тъпота (като учител в стачка) много млади хора, считащи, че възнагражденията не са функция на времето и усилията, големи държавни и общински институции, изискващи бюрократични структури, които да ги управляват, големите думи на политиците и... да се надяваме, че списъкът няма да расте. Сега, все по-често виждаме и предимствата на малкото, опростени организационни форми, минимизирано гъвкаво управление (управленска система тип "Спагети"), уважаване на "малкия човек", малки ефективни производствени единици, малкото вяра на електората, постепенната промяна на старите навици и други. Кое да изберем: "голямото или малкото?", ако приемем, че голямото в бизнеса е хубаво, защото отдавна се гради от много разграничени елементи с малък размер, то да заложим на малкото и на големите надежди, защото с влизането ни в ЕС страната ни от такава "на мечтите" (всеки мечтаеше да я напусне) стана "страната на надеждата" за радост още повече, че в личен план голямото щастие със сигурност е в малките човешки неща.